

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije



Območna enota Ljubljana

**STROKOVNE ZASNOVE  
VARSTVA KULTURNE DEDIŠČINE  
za območje občine ZAGORJE OB SAVI**

Pripravile:

Petra Jernejec Babič, univ. dipl. inž. kraj. arh., konservatorska svetovalka  
Nataša Pirnat, univ. dipl. geog., višja konservatorica  
Aleksandra Renčelj, univ. dipl. etnologinja in kult. antropolog., konservatorica

Vodja območne enote:

Boris Vičič  
univ. dipl. arheolog  
konservatorski svetovalac

Ljubljana, februar 2008

## Vsebina

<b>1 UVOD</b> .....	<b>3</b>
<b>2 PRAVNE OSNOVE</b> .....	<b>4</b>
2.1 ZAKONSKI IN PODZAKONSKI AKTI .....	4
2.2 DRUGE PRAVNO-FORMALNE PODLAGE:.....	4
<b>3 SPLOŠNA IZHODIŠČA</b> .....	<b>4</b>
<b>4 SPLOŠNI VARSTVENI REŽIMI</b> .....	<b>7</b>
4.1 REŽIM ZA VAROVANJE ARHEOLOŠKE DEDIŠČINE .....	7
4.2 REŽIM ZA VAROVANJE STAVBNE DEDIŠČINE.....	8
4.3 REŽIM ZA VAROVANJE MEMORIALNE DEDIŠČINE.....	9
4.4 REŽIM ZA VAROVANJE NASELBINSKE DEDIŠČINE.....	9
4.5 REŽIM ZA VAROVANJE VRTNOARHITEKTURNE DEDIŠČINE .....	9
4.6 REŽIM ZA VAROVANJE DEDIŠČINSKE KULTURNE KRAJINE .....	10
4.7 REŽIM ZA VAROVANJE ZGODOVINSKE KRAJINE.....	10
4.8 REŽIM ZA POSEBNE TIPE DEDIŠČINE .....	10
4.9 VPLIVNO OBMOČJE.....	11
<b>5 SEZNAM ENOT NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE</b> .....	<b>12</b>

# 1 UVOD

Na podlagi Zakona o varstvu kulturne dediščine (Ur.l. RS št. 7/99, v nadaljevanju - ZVKD) mora pripravljavec pri sprejemanju aktov s področja urejanja prostora kot obvezno sestavino za presojo vplivov na nepremično dediščino, ki jih je v uresničevanju teh načrtov mogoče pričakovati, upoštevati strokovne zasnove za varstvo dediščine (v nadaljevanju – strokovne zasnove). Strokovne zasnove izdelata Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana (v nadaljevanju ZVKDS, OE Ljubljana), kot pristojna strokovna javna služba

Za območje občine Zagorje ob Savi so bile za potrebe priprav prostorskih aktov pripravljene:

- **Strokovne zasnove s področja varstva kulturne dediščine za občino Zagorje ob Savi (Ljubljana, december, 2000).**

Na podlagi zakona o urejanju prostora (Ur. l. RS št. 110/02, 8/03 – popravek) ter Zakona o prostorskem načrtovanju (Ur.l. RS 33/07) pa so bile izdane za potrebe priprave prostorskih aktov, ki veljajo na območju občine Zagorje ob Savi naslednje (kulturnovarstvene) smernice:

- **Smernice varstva kulturne dediščine za Strategijo prostorskega razvoja Zagorje ob Savi (Ljubljana, januar, 2006).**
- **Smernice varstva kulturne dediščine za Prostorski red Zagorje ob Savi (Ljubljana, marec, 2007).**

Strokovne zasnove vključujejo enote dediščine, ki so v času njihove priprave evidentirane kot kulturna dediščina. Ker pa se podatki o evidentirani kulturni dediščini spreminjajo (novi vpisi v register nepremične kulturne dediščine, spremembe vpisov, izbrisi,...) se morajo spreminjati (dopolnjevati, ažurirati) tudi strokovne zasnove. To je pomembno tudi zato, ker kulturnovarstveni akti ne smejo biti v nasprotju s strokovno zasnovo varstva kulturne dediščine (41. člen ZVKD).

Ker so bile za območje občine Zagorje ob Savi izdelane strokovne zasnove, datirane v različnih časovnih obdobjih, katerih vsebina je bila občini posredovana s smernicami za različne prostorske akte, je ZVKDS, OE Ljubljana z namenom boljšega pregleda in jasnosti, izdelal pričujoči čistopis strokovnih zasnov (na podlagi ZVKD 40. – 43. člen) za območje občine Zagorje ob Savi.

## 2 PRAVNE OSNOVE

### 2.1 Zakonski in podzakonski akti

- Ustava Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 33/91)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture – uradno prečiščeno besedilo (ZUJIK-UPB1, Ur.l. RS, št. 77/07)
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD, Ur.l. RS, št. 7/99)
- Zakon o lastninjenju kulturnih spomenikov v družbeni lastnini (ZLKSDL, Ur.l. RS, št. 89/99, 107/99)
- Zakon o urejanju prostora (Ur.l. RS, št. 110/02, št. 8/03 – popravek, 58/03-ZZK-1) s podzakonskimi akti
- Zakon o prostorskem načrtovanju (Ur.l. RS št. 33/07) s podzakonskimi akti
- Zakon o graditvi objektov - uradno prečiščeno besedilo (ZGO-1-UPB1, Ur.l. RS, št. 102/04) s podzakonskimi akti
- Pravilnik o registru nepremične kulturne dediščine (Ur.l. RS, št. 25/02)
- Sklep o kulturnih spomenikih in naravnih znamenitostih, ki so postali last Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 46/97)

### Sprejete in ratificirane mednarodne pogodbe

- Zakon o ratifikaciji Evropske kulturne konvencije št. 18 (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Protokol k Haaški konvenciji (Uradni list FLRJ - Mednarodne pogodbe, št. 4/56)
- Uredba o ratifikaciji Konvencije o ukrepih za prepoved in preprečevanje nedovoljenega uvoza in izvoza kulturnih dobrin ter prenosa lastninske pravice na njih (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije št. 121 o varstvu evropskega arhitektonskega bogastva (Ur.l. RS, št. 7/93) – t.im. Granadska konvencija
- Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o varstvu arheološke dediščine (spremenjene) (MEKVAD, Ur.l. RS - Mednarodne pogodbe, št. 7-21/99, 24/99) - t.im. Malteška konvencija
- Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o krajini (MEKK. Ur.l. RS, št. 19/03) – t.im. Krajinska konvencija

### 2.2 Druge pravno-formalne podlage:

#### Državni prostorski akti:

- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdSPRS, Ur.l. RS, št. 76/04)
- Uredba o prostorskem redu Slovenije (PRS, Ur.l. RS, št. 122/04)

#### Občinski razglasitveni akti:

- Odlok o razglasitvi spomenikov delavskega gibanja, narodnoosvobodilne vojne in socialistične graditve za zgodovinske spomenike; Ur.vest. Zasavja (30.4.1987) št. 6, str. 83-85 (št. predpisa 13) :

- spomenik Revirski četi na Čemšeniški planini,
  - spomenik požgani vasi v Orehovici,
  - spomenik zagorskim rudarjem ob Kidričevi cesti v Zagorju,
  - spomenik Revirski četi in 1. štajerskemu bataljonu na Plešah,
  - spomenik žrtvam I. svetovne vojne na Zasavski gori,
  - spomenik revolucije ob Cesti zmage v Zagorju,
  - spomenik žrtvam I. svetovne vojne v Zagorju,
  - spomenik talcem v Zagorju;
- 
- Odlok o razglasitvi grajskega kompleksa Medija za kulturni in zgodovinski spomenik; Ur. vest. Zasavja (15.3.1988) št. 6, str. 1-42 (št. predpisa 7);
  - Odlok o razglasitvi Gamberka za kulturni in zgodovinski spomenik ter naravno znamenitost; Ur. vest. Zasavja (15.10.1993) št. 18, str. 119-121 (št. predpisa 38);
  - Odlok o začasni razglasitvi gradu Kolovrat za kulturni spomenik; Ur. list RS (30.6.1997) št. 10, str. 176-177 (št. predpisa 19).

### 3 SPLOŠNA IZHODIŠČA

#### **Celostno ohranjanje dediščine**

Predstavlja smiselno porazdelitev nalog ohranjanja dediščine med različne državne organe in na lokalne skupnosti ter njihovo medsebojno sodelovanje. Državljeni, lastniki dediščine in drugi zainteresirani (društva, združenja, nevladne organizacije) so pomemben in enakopraven soudeleženec pri sprejemanju odločitev na vseh ravneh odločanja. Celostno varstvo dediščine se načrtuje in uresničuje tudi z instrumenti urejanja prostora. Različne dejavnosti in rabe, ki se pojavljajo v prostoru, se morajo seznaniti z omejitvami in prednostmi zaradi varstva dediščine že na nivoju strateških prostorskih aktov in upoštevati varstvena načela, ki zagotavljajo ohranitev kulturne funkcije dediščine v prostoru.

#### **Načela, ki izhajajo iz zagotavljanja celostnega varstva dediščine, so:**

- varstvo dediščine je treba vključiti med cilje prostorskega planiranja, od priprave razvojnih načrtov do izdajanja dovoljenj za posege;
- varstvo zahteva sodelovanje na vseh ravneh (med urbanisti, investitorji in konservatorji) ter vključevanje in obveščanje javnosti;
- varstvo dediščine ne vključuje le posameznih spomenikov, pač pa celotno človekovo okolje;
- varstvo vključuje ne samo najpomembnejše spomenike, ampak tudi tiste skromnejše stavbe, ki same po sebi nimajo lastnosti spomenika, a imajo izreden pomen v kontekstu celote naselja in kvalitetno oblikujejo njihov značaj;
- zagotoviti varstvo in prenovo objektov kulturne dediščine v prostoru na tak način, da ji zagotovimo ustrezno uporabo v skladu s sodobnimi potrebami in načinom življenja.

#### **Trajnostna raba**

Ustrezen prostorski razvoj s svojimi prostorskimi rešitvami mora omogočati trajnostno rabo dediščine na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča degradacije dediščine ali celo izgube dediščinskih (spomeniških) lastnosti, ki se morajo ohranjati za sedanje in bodoče generacije. Dediščina je neobnovljiv vir, ki potrebuje za svoj obstoj aktivno (upo)rabo, vendar le do določenih meja.

#### **Dediščina kot dejavnik vzdržnega prostorskega razvoja**

Vzdržen prostorski razvoj vključuje štiri vidike ali dimenzije vzdržnosti: ekonomsko, socialno, okoljsko in kulturno. Ohranjena dediščina in njena integracija v prostoru sta eden od nosilcev trajnostnega razvoja občine na vseh področjih (gospodarstvo, kmetijstvo, kultura, okolje, itd.).

#### **Dediščina kot razvojni dejavnik in prostorski potencial**

Pri prostorskem načrtovanju je potrebno dediščino obravnavati kot dejavnik kakovosti prostora ter kot vir blaginje in priložnosti za razvoj. Dediščina s svojo raznovrstnostjo in kvaliteto predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial, katerega mora občina izkoristiti za doseg prostorsko uravnoteženega razvoja.

## 4 SPLOŠNI VARSTVENI REŽIMI

Varstvo in ohranitev kulturne dediščine je eden od osnovnih namenov in ciljev prostorskega načrtovanja. Z možnostmi, ki jih ima na razpolago, lahko preprečuje njeno poškodovanje, propadanje ali uničenje. Zahteve varstva kulturne dediščine se vključujejo v prostorsko načrtovanje tako, da se upoštevajo:

- varstveni režimi iz aktov o razglasitvi kulturnih spomenikov,
- varstveni režimi za vso evidentirano kulturno dediščino in njeno vplivno območje,
- presoje vplivov na kulturno dediščino.

V tem poglavju so splošni varstveni režimi posplošeni na tip dediščine (arheološka, stavbna, memorialna itd.). Iz priloženega pregleda enot nepremične kulture dediščine pa je razvidno, kateri tip varstvenih usmeritev oz. varstveni režim velja za posamezno enoto dediščine. Za posamezne (večje) enote lahko velja tudi več varstvenih režimov (npr. za območje določenega gradu lahko veljajo režimi za stavbno, vrtnoarhitekturno, arheološko dediščino, ipd.), saj je v preglednici tip varstvenega režima opredeljen po principu pretežnosti.

### **Splošni režim, ki velja za vse tipe dediščine:**

- kulturna dediščina se načeloma varuje in ohranja na mestu samem (in situ);
- varuje se tudi ustrezno veliko območje okoli dediščine, z namenom preprečitve neposrednih ali posrednih negativnih vplivov na dediščino;
- na objektih ali območjih dediščine niso dovoljeni tisti posegi ali takšni načini izvajanja dejavnosti, ki bi prizadeli varovane vrednote in njihovo materialno substanco, ki jih nosi;
- možno so tisti posegi in prostorske rešitve, ki prispevajo k trajni ohranitvi dediščine ali zvišanju njene vrednosti.

Za kakršnekoli posege v enote kulturne dediščine - vključno z vzdrževalnimi deli, ki bi lahko povzročili spremembo videza (npr. barve) ali materialne substance dediščine (npr. novi materiali) - je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje (45. – 46. člen ZVKD, Ur. list RS, št. 7/99).

### **4.1 Režim za varovanje arheološke dediščine**

Zlasti se varuje:

- zemljišča in zemeljske plasti z arheološkimi ostanki pred različnimi destruktivnimi posegi in rabami (izkopi, nasipi, intenzivna kmetijska in gozdarska raba, gradnja različnih objektov in infrastrukturnih naprav, iskanje najdb s strani nepooblaščenih ljudi itd.);
- prostorski in vsebinski kontekst arheološkega najdišča.

Arheološka dediščina so zemljišča in zemeljske plasti, ki hranijo sledove človekovega delovanja v zgodovinskih obdobjih, ter predmeti iz teh plasti oziroma obdobj, ne glede na to ali so na kopnem ali pod vodo.

Osnovna izhodišča pri varovanju arheološke dediščine so:

- varovanje najpomembnejših arheoloških najdišč v obliki rezervatov oziroma prostorsko urejenih območij (prezentacija »in situ«);
- ohranitev kulturnega in znanstvenega pomena dediščine pri posegih v prostor z izvedbo predhodnih arheoloških raziskav, pri čemer je treba dati prednost nedestruktivnim metodam (geofizikalni, georadarski terenski pregledi);
- integralno varstvo s sistematičnim vključevanjem v prostorsko načrtovanje na vseh ravneh.

Novi posegi v prostor se arheološkim najdiščem načeloma izogibajo. V robne dele najdišč in v najdišča znotraj poselitvenih območij se lahko posega le, če ni možno najti drugih rešitev in le na osnovi rezultatov predhodnih arheoloških raziskav. Pri gradnji zahtevnih objektov in objektov gospodarske javne infrastrukture je treba zagotoviti predhodno arheološko vrednotenje na celotnem območju predvidenega posega in ne le na območju do sedaj prepoznane arheološke dediščine.

## 4.2 Režim za varovanje stavbne dediščine

Zlasti se varuje:

- tlorisna in višinska zasnova (gabariti);
- gradivo (substancia) in konstrukcijska zasnova;
- oblikovanost zunanjsčine (členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, stavbno pohištvo, barvo, detajli itd.);
- funkcionalna zasnova v notranjem in pripadajočem zunanjem prostoru;
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico (pripadajoči odprti prostor z niveleto površin ter lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin, odnos do drugih objektov na parceli in do sosednjih stavb);
- prostorski kontekst, pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih objektih - cerkvah, gradovih, znamenjih itd).

Varuje se tudi širša okolica objekta, ki zagotavlja funkcionalno integriteto varovane stavbne dediščine v širšem prostoru brez motečih prvin.

Stavbno dediščino zaradi boljše preglednosti delimo na:

- profano (podeželske, mestne in trške stavbe),
- sakralno (cerkve, kapelice, znamenja),
- sakralno-profano (samostani, župnišča).

V stavbno dediščino se lahko posega z vzdrževalnimi, sanacijskimi, raziskovalnimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije objekta v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem ter določili konservatorskega programa za spomenik. Usmeritve smiselno veljajo tudi za določene oblike tehniške dediščine (območja, stavbe, skupine stavb, naprave itd.), ki pričajo o razvoju proizvodnih sredstev, tehnologije in tehnične kulture v Sloveniji.



### **4.3 Režim za varovanje memorialne dediščine**

Zlasti se varuje:

- avtentičnost lokacije;
- materialno substanco in fizično pojavnost objekta;
- vsebinski prostorski kontekst območja z okolico in vedute.

Memorialna dediščina prvenstveno obeležuje spomin na pomembnejše dogodke in osebnosti iz naše zgodovine. Kot memorialno dediščino lahko obravnavamo spominska obeležja, spominske plošče, grobove in nagrobnike ter določene prostore in stavbe.

V memorialno dediščino se lahko posega z raziskovalnimi, vzdrževalnimi, sanacijskimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije ter v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem.

### **4.4 Režim za varovanje naselbinske dediščine**

Zlasti se varuje:

- zgodovinski značaj naselja;
- naselbinsko zasnovo (parcelacija, komunikacijska mreža, razporeditev odprtih prostorov);
- odnose med posameznimi stavbami ter odnos med stavbami in odprtim prostorom;
- prostorsko pomembnejše naravne prvine znotraj naselja (drevesa, vodotoki);
- prepoznavna lega v prostoru oz. krajini (glede na reliefne značilnosti, poti itd.);
- naravne in druge meje rasti ter robove naselja;
- podobo naselja v prostoru (gabariti, oblike strešin, kritina);
- odnose med naseljem in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- stavbno tkivo (prevladujoč stavbni tip, javna oprema itd.).

Praviloma je za naselbinsko dediščino potrebno programiranje revitalizacije in rehabilitacije v okviru urbanističnih, krajinskih ali programskih zasnov. Ukrepi morajo biti prilagojeni tudi posebnim lastnostim posameznega tipa kulturne dediščine (stavbne, memorialne, arheološke itd.) znotraj naselja. V naselbinsko dediščino se lahko posega z vzdrževalnimi, sanacijskimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem.

### **4.5 Režim za varovanje vrtnoarhitekturne dediščine**

Zlasti se varuje:

- kompozicijo zasnove (oblika, struktura, velikost, poteze);
- kulturne sestavine (grajeni objekti, parkovna oprema, skulpture);
- naravne sestavine, ki so vključene v kompozicijo (vegetacija, voda, relief itd.);
- funkcionalno zasnovano z navezavo na stavbno dediščino oz. stavbe in površine, ki so pomembne za delovanje celote;
- podobo v širšem prostoru z navezavo na okoliški prostor.

Pri drevoredih se zlasti varuje:

- oblikovno zasnovano drevoreda (dolžino, drevesne vrste, sadilno razdaljo, sistem zasajanja itd.);

- ekološke pogoje, ki so potrebni za razvoj in obstoj drevja;
- rastišče pred gradbenimi deli, ki lahko prizadenejo posamezna drevesa;
- posamezna drevesa pred škodljivimi posegi vanje (obsekavanje, poškodbe itd.).

Vrtnoarhitekturna dediščina potrebuje stalno vzdrževanje, ki ga lahko vrši le primerno usposobljen izvajalec v soglasju s pristojno kulturnovarstveno službo.

#### **4.6 Režim za varovanje dediščinske kulturne krajine**

Zlasti se varuje:

- krajinsko zgradbo in prepoznavno prostorsko podobo (naravne in kulturne prvine);
- odprti prostor pred urbanizacijo;
- procese sonaravnega gospodarjenja v kulturni krajini (tradicionalno rabo);
- tipologijo krajinskih prvin in tradicionalnega stavbarstva;
- način navezave na stavbno in naselbinsko dediščino oz. grajeno strukturo.

Kulturna krajina je po Zakonu o varstvu kulturne dediščine spomeniško območje, katerega strukturo, razvoj in funkcijo pretežno določajo človekovi posegi in dejavnost v prostoru. Varstvo kulturne krajine je lahko uspešno le v sklopu celovitega varstva dediščine skozi sistem prostorskega načrtovanja in v sodelovanju z dejavniki, ki s prostorom gospodarijo – kmetijstvo, gozdarstvo, poselitev, infrastruktura itd.

#### **4.7 Režim za varovanje zgodovinske krajine**

Poleg alinej iz režima za varstvo dediščinske kulturne krajine se zlasti varuje:

- avtentična lokacija prizorišč;
- preoblikovanost reliefa zaradi zgodovinskih dogajanj, morebitne grajene strukture, vsa gradiva in konstrukcije;
- zemeljske plasti z morebitnimi ostalinami;
- memoriala plastika, likovna oprema in vsi pomniki.

Zgodovinske krajine so kategorija, pri kateri so pomembne predvsem asociativne vrednosti krajine, ki so posledica dogajanja ali dogodkov iz zgodovine.

#### **4.8 Režim za posebne tipe dediščine**

Zlasti se varuje:

- ohranjeno materialno substanco;
- lokacijo in prostorsko pojavnost;
- vsebinski in prostorski kontekst navezave enote na okolico.

Pod tipološko oznako »ostalo« uvrščamo enote dediščine, ki jih z običajnimi osnovnimi tipološkimi oznakami ne moremo natančno opredeliti. To so:

- A vodnjaki, napajališča, jezovi, perišča, vodna zajetja, tehnične naprave itd.;
- B ruševine stavbne dediščine;
- C ruševine naselij (npr. opuščene kočevske vasi).

## 4.9 Vplivno območje

Za potrebe prostorskega načrtovanja se poleg objekta dediščine varuje tudi določena okolica varovane dediščine oz. njeno **vplivno območje**, t.j. območje, v katerem se presoja vpliv določenega posega na varovane lastnosti enote dediščine. Vplivno območje je določeno z zgodovinskega, funkcionalnega in vizualnega vidika. V njem pristojna kulturnovarstvena služba postavlja pogoje, pod katerimi je določen poseg možen ter določa način delovanja obstoječim rabam s ciljem ohranitve ali zagotovitve prostorske integritete, pričevalnosti, dominantnosti, možnosti delovanja dediščine. Če tega ni mogoče zagotoviti, lahko služba ugotovi, da določen poseg ali raba v določenem vplivnem območju nista možna. V primeru načrtovanja bistvenih sprememb ali intenziviranja rabe, ki bi utegnile imeti negativne posledice na lastnosti, pomen ali celo samo materialno substanco varovane dediščine ter na kvaliteto njene okolice, se lahko območje vpliva na dediščino obravnava tudi izven zarisanih območij.

Varovanje enot kulturne dediščine v vplivnih območjih smiselno dopolnjujejo tudi varstvene usmeritve za kulturno krajino, ki varujejo krajinsko zgradbo (naravne kot kulturne prvine), procese sonaravnega gospodarjenja v kulturni krajini, tipologijo krajinskih prvin ter način povezave s stavbno in naselbinsko dediščino.

Pomembnejše in prostorsko izpostavljene kulturne spomenike varujemo optimalno v njihovem vplivnem območju, kar predpostavlja poleg fizične ohranitve tudi ohranitev skladne krajinske podobe v najširši okolici oziroma vplivnem območju, ohranitev obstoječih funkcionalnih navezav in gospodarske osnove ter celovitosti. Drugo dediščino varujemo predvsem fizično, prostorsko pomembne in izpostavljene objekte pa tudi v njihovem vplivnem območju.

## 5 SEZNAM ENOT NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

EŠD	Ime	Tip	Kategorija	SDP	Opombe_varstvo
14598	Borje - Antični vodovod	1	2		arheološka dediščina
19295	Borje - Spominska plošča v NOB padlemu Francu Pavšku	5	2		memorialna dediščina
1898	Borje pri Mlinšah - Cerkev sv. Jakoba starejšega	3	2		stavbna dediščina
14187	Borje pri Mlinšah - Domačija Borje 3	2	2		stavbna dediščina
14599	Borovak pri Podkumu - Arheološko najdišče Jama Mamula	1	2		arheološka dediščina
2455	Borovak pri Podkumu - Cerkev sv. Uršule	3	2		stavbna dediščina
19229	Borovak pri Podkumu - Kašča pri hiši Borovak pri Podkumu 26	2	2		stavbna dediščina
14013	Brezje pri Čemšeniku - Kapelica Matere božje	3	2		stavbna dediščina
11359	Brezje pri Čemšeniku - Toplar pri hiši Brezje 16	2	2	valor	stavbna dediščina
1899	Briše - Cerkev Imena Marijinega	3	2		stavbna dediščina
500684	Briše pri Mlinšah - Grob dveh partizanov	5	2		memorialna dediščina
1720	Čemšenik - Cerkev Marijinega vnebovzetja	3	2		stavbna dediščina
500674	Čemšenik - Grob padlih v NOB	5	2		memorialna dediščina
14188	Čemšenik - Hiša Čemšenik 10	2	2		stavbna dediščina
14189	Čemšenik - Hiša Čemšenik 12	2	2		stavbna dediščina
21896	Čemšenik - Kulturna krajina	11	2		kulturna krajina
19282	Čemšenik - Spomenik padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
500676	Čemšenik - Spomenik zamolčanim žrtvam	5	2		memorialna dediščina
19281	Čemšenik - Spominska plošča v NOB padlim gasilcem	5	2		memorialna dediščina
500672	Čemšenik - Spominska plošča župniku Matevžu Dagarinu	5	2		memorialna dediščina
1486	Čemšenik - Spominsko znamenje žrtvam prve svetovne vojne	5	2		memorialna dediščina
6025	Čemšeniška planina - Spomenik Revirski četi	5	1		memorialna dediščina
2465	Čolnišče - Cerkev sv. Nikolaja	3	2		stavbna dediščina
21991	Čolnišče - Kulturna krajina	11	2		kulturna krajina
19286	Čolnišče - Spomenik osmim talcem	5	2		memorialna dediščina
19287	Čolnišče - Spominska plošča v NOB padlim gasilcem	5	2		memorialna dediščina
14600	Dobrijevo - Arheološko najdišče Pleša	1	2		arheološka dediščina
19242	Dolenja vas pri Zagorju - Spominska plošča Fricu Keršiču-Galu	5	2		memorialna dediščina
14190	Dolgo Brdo pri Mlinšah - Domačija Dolgo Brdo 2	2	2		stavbna dediščina
14014	Dolgo Brdo pri Mlinšah - Kapelica Žalostne Matere božje	3	2		stavbna dediščina
138	Gamberk - Grad Gamberk	1	1		arheološka dediščina

EŠD	Ime	Tip	Kategorija	SDP	Opombe_varstvo
8764	Gamberk - Grič Gamberk	11	2		kulturna krajina
2369	Golče - Cerkev sv. Petra	3	2		stavbna dediščina
141	Golče - Hiša Golče 3	2	2		stavbna dediščina
15861	Golče - Kašča pri hiši Golče 5	2	2		stavbna dediščina
21898	Golče - Kulturna krajina	11	2		kulturna krajina
19230	Gorenja vas pri Podkumu - Kašča pri hiši Gorenja vas 23	2	2		stavbna dediščina
15874	Gorenja vas pri Podkumu - Kašča pri hiši Gorenja vas 4	2	2		stavbna dediščina
14601	Hrastnik pri Trojanah - Arheološko najdišče Remerca	1	2		arheološka dediščina
1860	Izlake - Cerkev sv. Jurija	3	2		stavbna dediščina
8091	Izlake - Domačija Gornje Izlake 16	2	2	valor	stavbna dediščina
12475	Izlake - Grob neznanega padlega partizana	5	2		memorialna dediščina
580060	Izlake - Hiša Izlake 66	2	2		stavbna dediščina
12470	Izlake - Hiša Obrezija 7 in toplar	2	2		stavbna dediščina
15854	Izlake - Hiša Spodnje Izlake 4	2	2		stavbna dediščina
12469	Izlake - Kapelica Ecce homo	3	2		stavbna dediščina
12468	Izlake - Kapelica pri cerkvi sv. Jurija	3	2		stavbna dediščina
12472	Izlake - Spomenik padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
12473	Izlake - Spominska plošča v NOB padlim domačinom	5	2		memorialna dediščina
12474	Izlake - Spominska plošča v NOB padlim gasilcem	5	2		memorialna dediščina
14016	Izlake - Znamenje sv. Notburge v Zgornjih Izlakah	2	2		stavbna dediščina
2466	Jablana - Cerkev sv. Križa	3	2		stavbna dediščina
14602	Jablana - Gradišče Vrhek	1	2		arheološka dediščina
15871	Jarše - Kašča pri hiši Jarše 2	2	2		stavbna dediščina
14603	Jazbine pri Podkumu - Arheološko območje	1	2		arheološka dediščina
14191	Jesenovo - Hiša Jesenovo 13	2	2		stavbna dediščina
14192	Jesenovo - Hiša Jesenovo 15	2	2		stavbna dediščina
14193	Jesenovo - Toplar pri hiši Jesenovo 37	2	2		stavbna dediščina
19294	Kal pri Jablani - Spomenik padlima partizanoma	5	2		memorialna dediščina
12477	Kisovec - Spominska plošča v NOB padlim članom društva Svoboda	5	2		memorialna dediščina
12476	Kisovec - Spominsko znamenje v NOB padlim nogometašem	5	2		memorialna dediščina
14604	Kolk - Arheološko območje Gradišče	1	2		arheološka dediščina
1897	Kolovrat - Cerkev sv. Lovrenca	3	2		stavbna dediščina
14017	Kolovrat - Dvor Zgornji Kolovrat	2	2		stavbna dediščina
1115	Kolovrat - Grad Kolovrat	2	2		stavbna dediščina
19277	Kolovrat - Grob sedmih partizanov	5	2		memorialna dediščina

EŠD	Ime	Tip	Kategorija	SDP	Opombe_varstvo
14019	Kolovrat - Kapelica Srca Jezusovega	3	2		stavbna dediščina
14018	Kolovrat - Kapelica sv. Lovrenca	3	2		stavbna dediščina
21897	Kolovrat - Kulturna krajina	11	2		kulturna krajina
19278	Kolovrat - Spomenik žrtvam prve svetovne vojne	5	2		memorialna dediščina
19279	Kolovrat - Spominska plošča padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
14195	Kolovrat - Toplar na domačiji Kolovrat 18	2	2		stavbna dediščina
2692	Kotredež - Cerkev sv. Jakoba	3	2		stavbna dediščina
550204	Kotredež - Spomenik padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
19235	Kotredež - Spominska plošča partizanu Janezu Borišku	5	2		memorialna dediščina
19234	Kotredež - Spominska plošča v NOB padlim članom Jezernikove družine	5	2		memorialna dediščina
19233	Kotredež - Spominska plošča v NOB padlim gasilcem	5	2		memorialna dediščina
19241	Loke pri Zagorju - Grob neznanega partizana	5	2		memorialna dediščina
13415	Loke pri Zagorju - Rudnik Kisovec	2	2		stavbna dediščina
12478	Loke pri Zagorju - Spomenik padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
12479	Loke pri Zagorju - Spominska plošča v NOB padlim gasilcem	5	2		memorialna dediščina
12480	Loke pri Zagorju - Spominska plošča v NOB padlim rudarjem	5	2		memorialna dediščina
16524	Mali Kum - Vas	7	2		naselbinska dediščina
1114	Medija pri Izlakah - Kapela Rožnovenske Matere božje	3	1		stavbna dediščina
8659	Medija pri Izlakah - Območje gradu Medija	2	1		stavbna dediščina
13416	Medijske Toplice - Park	6	2		vrtnoarhitekturna dediščina
1113	Medijske Toplice - Spomenik Valvasorju	5	2	valor	memorialna dediščina
500692	Mlinše - Grob padlega partizana Bernarda Flisa	5	2		memorialna dediščina
14196	Mlinše - Hiša Mlinše 16	2	2		stavbna dediščina
19262	Mlinše - Spominska plošča padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
14606	Mošenik ob Savi - Arheološko območje	1	2		arheološka dediščina
15868	Mošenik ob Savi - Mlin Mošenik 10	2	2		stavbna dediščina
1112	Orehovica pri Izlakah - Spomenik žrtvam druge svetovne vojne	5	1	valor	memorialna dediščina
15878	Osredok pri Podkumu - Kotarjev mlin	2	2		stavbna dediščina
14607	Padež pri Podkumu - Arheološko območje Padež	1	2		arheološka dediščina
2456	Padež pri Podkumu - Cerkev sv. Jakoba	3	2		stavbna dediščina
14247	Padež pri Podkumu - Kapelica sv. Jakoba starejšega	3	2		stavbna dediščina
14608	Padež pri Podkumu - Prazgodovinsko grobišče	1	2		arheološka dediščina
19259	Peške Kandrše - Spominsko znamenje v	5	2		memorialna dediščina

EŠD	Ime	Tip	Kategorija	SDP	Opombe_varstvo
	NOB padlemu Vinku Uraniču				
6027	Pleše pri Golčah - Spomenik Revirski četi	5	1		memorialna dediščina
14020	Podkraj pri Zagorju - Kapelica Marije Pomočnice	3	2		stavbna dediščina
14609	Podkum - Arheološko najdišče	1	2		arheološka dediščina
2454	Podkum - Cerkev sv. Jurija	3	2		stavbna dediščina
8102	Podkum - Domačija Medved	2	2	valor	stavbna dediščina
14021	Podkum - Dvor Podšentjur	2	2		stavbna dediščina
14022	Podkum - Kapelica Brezmadežne Device Marije	3	2		stavbna dediščina
14023	Podkum - Kapelica Žalostne Matere božje	3	2		stavbna dediščina
15873	Podkum - Kašča na domačiji Podkum 51	2	2		stavbna dediščina
500668	Podkum - Spomenik žrtvam prve in druge svetovne vojne	5	2		memorialna dediščina
14024	Podkum - Znamenje	3	2		stavbna dediščina
1862	Podlipovica - Cerkev sv. Mohorja in Fortunata	3	2		stavbna dediščina
14025	Podlipovica - Francosko znamenje v Previnah	3	2		stavbna dediščina
500685	Podlipovica - Grob neznanega partizana	5	2		memorialna dediščina
14197	Podlipovica - Hiša Podlipovica 46	2	2		stavbna dediščina
2691	Ravenska vas - Cerkev sv. Urha	3	2		stavbna dediščina
23625	Ravenska vas - Domačija Ravenska vas 27	2	2		stavbna dediščina
16347	Ravenska vas - Hiša Ravenska vas 25	2	2		stavbna dediščina
15858	Ravenska vas - Kašča pri hiši Ravenska vas 42	2	2		stavbna dediščina
19231	Ravenska vas - Kašča pri hiši Ravenska vas 46	2	2		stavbna dediščina
19284	Ravenska vas - Spomenik padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
19285	Ravenska vas - Spomenik v NOB padlemu Francu Drnovšku	5	2		memorialna dediščina
19283	Ravenska vas - Spominsko znamenje trem aktivistom	5	2		memorialna dediščina
500694	Ravne pri Mlinšah - Grob partizana Čeha	5	2		memorialna dediščina
19264	Ravne pri Mlinšah - Spomenik padlim v zimski ofenzivi januarja 1945	5	2		memorialna dediščina
14610	Razbor pri Čemšeniku - Arheološko območje sv. Primož	1	2		arheološka dediščina
1721	Razbor pri Čemšeniku - Cerkev sv. Primoža in Felicijana	3	2		stavbna dediščina
14026	Razbor pri Čemšeniku - Kapelica sv. Družine Na pilu	3	2		stavbna dediščina
19280	Razbor pri Čemšeniku - Spomenik partizanu Francu Dolinšku	5	2		memorialna dediščina
2457	Rodež - Cerkev sv. Lenarta	3	2		stavbna dediščina
15872	Rodež - Gospodarsko poslopje pri hiši Rodež 2	2	2		stavbna dediščina

EŠD	Ime	Tip	Kategorija	SDP	Opombe_varstvo
2695	Rove - Cerkev sv. Duha	3	2		stavbna dediščina
14611	Rovišče - Arheološko najdišče Gradišče	1	2		arheološka dediščina
15860	Rovišče - Gospodarsko poslopje na domačiji Rovišče 6	2	2		stavbna dediščina
19292	Rovišče - Grobnica padlih partizanov	5	2		memorialna dediščina
15859	Rovišče - Kašča pri hiši Rovišče 3	2	2		stavbna dediščina
22165	Rovišče - Marijina kapelica	3	2		stavbna dediščina
2459	Rtiče - Cerkev sv. Brikcija	3	2		stavbna dediščina
15877	Rtiče - Toplar pri hiši Rtiče 4	2	2		stavbna dediščina
15856	Selo pri Zagorju - Kašča pri hiši Selo pri Zagorju 59	2	2		stavbna dediščina
2467	Senožeti - Cerkev sv. Duha	3	2		stavbna dediščina
22168	Senožeti - Slopno znamenje	3	2		stavbna dediščina
14612	Strahovlje - Arheološko najdišče	1	2		arheološka dediščina
1900	Strme Njive - Cerkev sv. Radegunde	3	1		stavbna dediščina
14613	Suhi Potok - Arheološko najdišče	1	2		arheološka dediščina
14614	Šemnik - Arheološko najdišče	1	2		arheološka dediščina
1861	Šemnik - Cerkev sv. Ane	3	2		stavbna dediščina
14615	Šentgotard - Arheološko najdišče	1	2		arheološka dediščina
2425	Šentgotard - Cerkev sv. Gotarda	3	2		stavbna dediščina
19261	Šentgotard - Grob treh partizanov	5	2		memorialna dediščina
15852	Šentgotard - Hiša Šentgotard 6	2	2		stavbna dediščina
22173	Šentgotard - Kapelica Marije Device Lavretanske	3	2		stavbna dediščina
22172	Šentgotard - Kapelica Marije Pomočnice	3	2		stavbna dediščina
21899	Šentgotard - Kulturna krajina	11	2		kulturna krajina
20027	Šentgotard - Spominska plošča žrtvam prve svetovne vojne	5	2		memorialna dediščina
2464	Šentlambert - Cerkev sv. Lamberta	3	2		stavbna dediščina
19296	Šentlambert - Grob dveh partizanov	5	2		memorialna dediščina
22171	Šentlambert - Kapelica Marije Pomagaj	3	2		stavbna dediščina
22169	Šentlambert - Leonova kapelica	3	2		stavbna dediščina
22170	Šentlambert - Slopno znamenje	3	2		stavbna dediščina
19298	Šentlambert - Spomenik padlim v prvi in drugi svetovni vojni	5	2		memorialna dediščina
19299	Šentlambert - Spominska plošča aktivistu OF Mirku Vrtačniku	5	2		memorialna dediščina
19297	Šentlambert - Spominska plošča v NOB padlim gasilcem	5	2		memorialna dediščina
19293	Šklendrovec - Spomenik v NOB padlim članom Grabnarjeve družine	5	2		memorialna dediščina
14617	Tirna - Arheološko območje Čelišek	1	2		arheološka dediščina
14616	Tirna - Arheološko območje Kapla	1	2		arheološka dediščina
14618	Tirna - Arheološko območje Podvrhek	1	2		arheološka dediščina



EŠD	Ime	Tip	Kategorija	SDP	Opombe_varstvo
14619	Tirna - Arheološko območje V Vrheh	1	2		arheološka dediščina
2370	Tirna - Cerkev sv. Primoža in Felicijana	3	2		stavbna dediščina
15864	Tirna - Domačija Tirna 7	2	2		stavbna dediščina
15866	Tirna - Kašča pri hiši Tirna 1	2	2		stavbna dediščina
15865	Tirna - Kašča pri hiši Tirna 5	2	2		stavbna dediščina
19239	Tirna - Spominska plošča partizanskemu shajališču	5	2		memorialna dediščina
19290	Tirna - Spominska plošča prvoborcu Ivanu Beji-Beli	5	2		memorialna dediščina
19237	Tirna - Spominska plošča v NOB padlim gasilcem	5	2		memorialna dediščina
500723	Tirna - Spominsko znamenje kurirju Vladimirju Škvarči-Gadu	5	2		memorialna dediščina
15867	Tirna - Toplar in kašča pri hiši Tirna 3	2	2		stavbna dediščina
19238	Tirna - Votlina Kuklja s spominsko ploščo	5	2		memorialna dediščina
14620	Vine - Arheološko območje sv. Janez Krstnik	1	2		arheološka dediščina
14621	Vine - Arheološko območje Vinska skala	1	2		arheološka dediščina
2693	Vine - Cerkev sv. Janeza Krstnika	3	2		stavbna dediščina
19265	Vrh pri Mlinšah - Grob neznanega ruskega partizana	5	2		memorialna dediščina
14198	Vrh pri Mlinšah - Kašča pri hiši Vrh pri Mlinšah 2	2	2		stavbna dediščina
19312	Vrhe pri Zagorju - Spominska plošča padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
14624	Zabreznik - Arheološko območje sv. Miklavž	1	2		arheološka dediščina
1723	Zabreznik - Cerkev sv. Nikolaja	3	2		stavbna dediščina
14199	Zabreznik - Gospodarsko poslopje na domačiji Zabreznik 1	2	2		stavbna dediščina
14622	Zagorje ob Savi - Arheološko najdišče pod Koncem	1	2		arheološka dediščina
14623	Zagorje ob Savi - Arheološko najdišče pod Ocepkovim hribom	1	2		arheološka dediščina
2690	Zagorje ob Savi - Cerkev sv. Petra in Pavla	3	2		stavbna dediščina
14248	Zagorje ob Savi - Graščina	2	2		stavbna dediščina
19244	Zagorje ob Savi - Grob ponesrečenih rudarjev	5	2		memorialna dediščina
19254	Zagorje ob Savi - Kip Ceneta Vipotnika	5	2		memorialna dediščina
15857	Zagorje ob Savi - Muzej NOB	5	2		memorialna dediščina
15855	Zagorje ob Savi - Okrogarjeva kolonija	2	2		stavbna dediščina
16346	Zagorje ob Savi - Park ob Cesti zmage	6	2		vrtnoarhitekturna dediščina
16344	Zagorje ob Savi - Park ob občinski stavbi	6	2		vrtnoarhitekturna dediščina
16345	Zagorje ob Savi - Park pri Delavskem domu	6	2		vrtnoarhitekturna dediščina

EŠD	Ime	Tip	Kategorija	SDP	Opombe_varstvo
6030	Zagorje ob Savi - Spomenik padlim med prvo svetovno vojno	5	1		memorialna dediščina
7608	Zagorje ob Savi - Spomenik padlim talcem na pokopališču	5	1		memorialna dediščina
19252	Zagorje ob Savi - Spomenik prvi marksistični politični šoli	5	2		memorialna dediščina
6029	Zagorje ob Savi - Spomenik revolucije	5	1		memorialna dediščina
6026	Zagorje ob Savi - Spomenik zagorskim rudarjem	5	1		memorialna dediščina
19256	Zagorje ob Savi - Spominska plošča Francu Farčniku-Kristusu	5	2		memorialna dediščina
19248	Zagorje ob Savi - Spominska plošča padlim v NOB	5	2		memorialna dediščina
500708	Zagorje ob Savi - Spominska plošča postavitvi Delavskega doma	5	2		memorialna dediščina
19253	Zagorje ob Savi - Spominska plošča prvemu napadu partizanov na Nemce	5	2		memorialna dediščina
19255	Zagorje ob Savi - Spominska plošča Slavku Grumu	5	2		memorialna dediščina
19257	Zagorje ob Savi - Spominska plošča v NOB padlim gasilcem	5	2		memorialna dediščina
19246	Zagorje ob Savi - Spominska plošča v NOB padlim športnikom	5	2		memorialna dediščina
19247	Zagorje ob Savi - Spominska plošča žrtvi Orjune Francu Fakinu	5	2		memorialna dediščina
9354	Zasavska gora - Arheološko najdišče	1	2		arheološka dediščina
2368	Zasavska gora - Cerkev Marijinega rojstva	3	2		stavbna dediščina
14265	Zasavska gora - Kapelica sv. Križa	3	2		stavbna dediščina
6028	Zasavska gora - Spomenik padlim med prvo svetovno vojno	5	1		memorialna dediščina
500697	Zasavska gora - Spominska plošča planincem partizanom	5	2		memorialna dediščina
19258	Zasavska gora - Spominska plošča ustanovitvi Zasavskega bataljona	5	2		memorialna dediščina
14266	Zasavska gora - Tabor	2	2		stavbna dediščina
887	Zavine - Hiša Zavine 17	2	2		stavbna dediščina
19266	Zagorje ob Savi - Spominska plošča v NOB padlim rudarjem	5	2		memorialna dediščina
1722	Žnojile - Cerkev sv. Lenarta	3	2		stavbna dediščina
1901	Žvarulje - Cerkev sv. Gregorja	3	2		stavbna dediščina
9352	Žvarulje - Domačija Žvarulje 21	2	2		stavbna dediščina
22167	Žvarulje - Kapelica Lurške Matere božje v Hmelnem	3	2		stavbna dediščina
22166	Žvarulje - Kapelica Matere božje	3	2		stavbna dediščina
19232	Žvarulje - Kašča na domačiji Žvarulje 20	2	2		stavbna dediščina

## Legenda

<b>EŠD</b>		<b>Evidenčna številka dediščine (EŠD) - za vpisane enote ali oznaka predloga za enote v postopku vpisa</b>
<b>Ime enote</b>		<b>Ime enote iz Registra kulturne dediščine (RKD)</b>
<b>Tip</b>		<b>Tip enote dediščine (po RKD)</b>
	0	neznano
	1	arheološka dediščina
	2	profana stavbna dediščina
	3	sakralna stavbna dediščina
	4	sakralno profana stavbna ded.
	5	memorialna dediščina
	6	vrtnoarhitekturna dediščina
	7	naselbinska dediščina
	11	kulturna krajina
	12	zgodovinska krajina
	13	ostalo
<b>Kat.</b>		<b>Kategorija varstvenega režima (po RKD)</b>
	0	neznano
	1	razglasitev za spomenik
	2	varovanje v prostorskih aktih
	3	dokumentarno (arhivsko) varstvo
	4	ostalo
<b>SDP</b>		<b>Razglasitev za kulturni spomenik državnega pomena (SDP)</b>
	SDP	enota je razglašena za SDP
	valor.	enota je valorizirana za SDP (seznam)
<b>Opombe_varstvo</b>		<b>Tip varstvenih usmeritev oz. režima</b> <i>Določen na osnovi tipa dediščine v RKD + dodatni režimi, če je zaradi lastnosti enote to potrebno (režimi so opisani v poglavju 4).</i>
<b>Opombe_status</b>		<b>Opomba glede statusa oz. stanja enote</b> <i>Opombe glede vključitve v seznam oz. izključitve iz seznama.</i>
	degradirano	Enota je degradirana, v teku je izbris oz. sprememba kategorije režima v RKD.
	prost. nepomembno	Enota prostorsko ni pomembna.